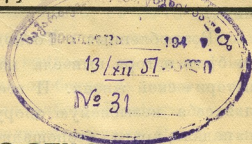

31
1915

Прибавленіе къ оффиц. отд. „Вѣстн. Груз. Экз.“ № 16. — 1915 г.

БОЖІЕЮ МИЛОСТІЮ

Святѣйшій Правительствующій Всероссійскій Синодъ

возлюбленнымъ о Господѣ чадамъ Россійскія Церкви миръ и Божіе благословеніе.

Судьбами Божими пришелъ къ намъ, въ предѣлы родной нашей Россіи, лютый врагъ: это—нѣмецъ, забывшій Бога, потерявшій совѣсть. Онъ опустошаетъ наши окраины, оскорбляетъ святыни храмовъ Божіихъ, тѣшится жестокостями надъ нашими плѣнными. Богъ ему судья. Храбро, мужественно, геройски отражаютъ его наши воистину доблестные воины. Они дѣлаютъ все, что могутъ. Но, по грѣхамъ нашимъ, Господь еще не благословляетъ насъ окончательною побѣдою. Онъ ждетъ нашего всенароднаго покаянія. И есть, братіе, въ чемъ каяться. Въ то время, когда воины наши стоятъ лицомъ къ лицу предъ смертью, когда они, исполняя заповѣдь Спасителя, полагаютъ души свои на поляхъ брани за вѣру, Царя и мать Россію, за всѣхъ насъ, своихъ братьевъ, что творится у насъ на Руси? Увы! Въ городахъ, гдѣ царитъ обычная суета земная, театры, кинематографы, цирки и разныя мѣста увеселеній всюду открыты, всюду полны, даже въ часы богослуженій; конскія ристалища привлекаютъ къ себѣ людей состоятельныхъ, а простые люди ищутъ развлеченій въ азартной картежной игрѣ, растрачивая свои трудовыя копѣйки. Не бросилъ еще русскій человѣкъ и сквернословія, а нѣкоторые предаются и пьянству, вмѣсто водки употребляя разныя отравы, лишь бы ошьянѣть. Говорить ли о блудныхъ грѣхахъ, оскверняющихъ и душу, и тѣло какъ простыхъ, такъ и образованныхъ людей? А Богъ все видитъ, все знаетъ, отъ Него не укроется ни единый грѣшникъ, не утаится ни единый помыслъ грѣховный. Очерствѣло сердце наше: богатыхъ скупость вяжетъ, дѣлаютъ добро, да не столько и не такъ, какъ бы могли; бѣдныхъ лѣность работаетъ, оттого жизнь съ каждымъ днемъ дорожаетъ. И все это—въ такое грозное время. Гроза Божія надвигается; врагъ вторгается въ

глубь Россіи: казалось бы, надо плакать о грѣхахъ своихъ, каяться въ нихъ, помилованія у Бога просить, а мы безпечно утопаемъ въ нихъ!

Возлюбленная о Господѣ чада святой матери нашей Церкви! Много бѣдъ и горя вынесла наша Русская земля за тысячу лѣтъ своей исторической жизни. И всегда наши предки благочестивые находили для себя неизблемую опору въ вѣрѣ православной. Когда на Русь нападали враги, безпощадно избивая мирныхъ жителей, сжигая города и селенія, опустошая цѣлыя области, то русскіе люди прибѣгали къ заступленію Матери Божіей, калялись, молились, и Господь избавлялъ ихъ отъ бѣды. Такъ, 520 лѣтъ тому назадъ, изъ глубинъ восточной Монголіи двинулся на Русь страшный врагъ—Тамерланъ: онъ ничего не щадилъ на своемъ пути, рассказы о его свирѣпости леденили кровь въ жилахъ. Вездѣ, гдѣ онъ проходилъ, оставались дымящіяся развалины, да прочныя, на цементѣ, пирамиды изъ человѣческихъ головъ на устрашеніе потомству. Ужасъ распространился тогда по всей Русской землѣ. Ждать спасенія было неоткуда. И вотъ, въ эту тяжкую годину, весь народъ православный единымъ сердцемъ обратился къ заступленію Божіей Матери. Всѣ постились, калялись, готовились къ смерти. Тогда въ Москву была принесена изъ Владиміра святая икона Владычицы, писанная св. Евангелистомъ Лукою. Съ воплемъ пламенной мольбы, съ горячими, горькими слезами встрѣтилъ ее народъ. Не было человѣка, который бы не плакалъ; со всѣхъ сторонъ слышалось моленье: «не предай насъ, Заступница, не предай насъ въ руки враговъ». Такъ молились наши предки въ грозный часъ. И услышала ихъ молитву слезную Матерь милосердія: чудеснымъ явленіемъ Она устрашила Тамерлана, и онъ свирѣпый завоеватель, грозный для всего тогдашняго міра, бѣжалъ отъ предѣловъ Россіи.

Вотъ что, братіе, можетъ сдѣлать вѣра православная. Вотъ какъ сильна у Бога покаянная молитва. Вотъ какъ много можетъ предъ Богомъ ходатайство Заступницы рода христіанскаго.

Нашествіе пѣмцевъ своею безпощадною жестокостію напоминаетъ нашествіе Тамерлана. Святая Церковь вспоминаетъ чудесное избавленіе отъ сего нашествія въ 26-й день августа, установивъ праздникъ въ честь Владимірской иконы Матери Божіей. А 29-го августа она чтитъ память великаго проповѣдника покаянія, Предтечи Господня Іоанна, чтитъ строгимъ постомъ усѣкновеніе главы его, «да не общницы явимся Иродову чревоугодію», какъ говоритъ уставъ церковный. Воспимивая милость Божію, явленную отечеству нашему во дни оны древніе, по ходатайству Царицы Небесной, Святѣйшій Синодъ

призываетъ нынѣ всѣхъ вѣрныхъ чадъ Церкви къ особому подвигу поста и покаянія во умилоствленіе гнѣва Божія, посѣтившаго землю Русскую, и назначаетъ для сего трехдневный постъ, съ 26-го по 29-е августа. Въ день усѣкновенія главы Предтечевой по уставу церковному положено творить молитвы о упокоеніи воиновъ, на брани убиенныхъ: какъ горяча должна быть эта молитва особенно въ наши много-скорбные дни. Сколько новопреставленныхъ рабовъ Божіихъ, христоролюбивыхъ воиновъ, за насъ, за нашу родную матушку Русь, душу свою положили въ эту кровопролитнѣйшую войну. Есть ли хотя одна семья, которая не имѣла бы родного или близкаго война-мученика. Слезы льются рѣкою по Русской землѣ: это слезы родственной любви. Пусть же съ этими слезами сольются и Богу пріятныя слезы покаянія: пусть растопится наше грѣшное сердце въ этихъ спасительныхъ слезахъ. Пришло время, возлюбленные, забыть всѣ забавы и увеселенія, бѣжать отъ нихъ, какъ отъ заразы, искать утѣшенія въ храмахъ Божіихъ, умилоствлять Господа дѣлами милосердія. Шире отворимъ двери для несчастныхъ бѣженцевъ, дадимъ пріютъ сиротамъ воиновъ, будемъ всѣми способами помогать ихъ вдовамъ и женамъ въ трудное для нихъ время. Отъ всей души примиримся съ тѣми, кто насъ оскорбилъ чѣмъ-либо, будемъ каяться, поститься, говѣть, причащаться св. Христовыхъ Таинъ,—съ Господомъ и въ скорбяхъ отрадно, и въ напастяхъ—рай. Призовемъ на помощь усердную Заслужницу рода христіанскаго Матерь Божію и святыхъ угодниковъ Божіихъ. Положимъ начало нашему духовному обновленію. Это и будетъ плодъ, достойный покаянія, и Господь призритъ на смиреніе наше, услышитъ мольбы наши и пошлетъ нашему христоролюбивому воинству побѣду на супостаты. Вѣренъ Онъ въ обѣтованіяхъ Своихъ: просите, глаголетъ, и дастся вамъ, толцете и отверзится. Тако вѣруемъ, тако исповѣдуемъ.

Благодать Господа нашего Иисуса Христа со всѣми вами. Аминь.

Смиренный *Владиміръ*, митрополитъ Петроградскій.

Смиренный *Сергій*, архіепископъ Финляндскій.

Смиренный *Никонъ*, архіепископъ, бывшій Вологодскій и Тотемскій.

Смиренный *Агапангелъ*, архіепископъ Ярославскій и Ростовскій.

Смиренный *Тихонъ*, архіепископъ Воронежскій и Задонскій.

Смиренный епископъ *Иннокентій*, предсѣдатель Миссіонерскаго Совѣта при Святѣйшемъ Синодѣ.

Опредѣленіе Святѣйшаго Синода.

Отъ 12 августа 1915 года за № 6446, о нарочитомъ трехдневномъ все-народномъ постѣ и моленіи.

По указу ЕГО ИМПЕРАТОРСКАГО ВЕЛИЧЕСТВА Святѣйшій Правительствующій Синодъ слушали предложеніе Господина Исправляющаго должность Оберъ-Прокурора Святѣйшаго Синода, отъ 4 августа 1915 г., за № 7822, по переданному ему докладу руководителя Всероссийскаго Александро-Невскаго братства трезвости протоіерея Петра Миртова, на имя преосвященнаго митрополита Петроградскаго, о желательности устройства и въ текущемъ году, повсемѣстно въ Россіи, церковнаго праздника трезвости. И, по справкѣ, *Приказали*: Имѣвъ сужденіе по настоящему предложенію Господина Исправляющаго должность Синодальнаго Оберъ-Прокурора и принимая во вниманіе, что по Синодальному опредѣленію отъ 13—31 марта 1914 года, за № 2481, напечатанному въ № 16 „Церковныхъ Вѣдомостей“ за тотъ же 1914 годъ, установленъ на будущее время, повсемѣстно въ Россіи, ежегодный 29 августа, въ день Усѣкновенія главы Предтечи и Крестителя Господня Іоанна, церковный праздникъ трезвости съ указаніемъ для сего церковнаго празднества особаго порядка, и что въ текущемъ году въ виду переживаемаго Родиной испытанія отъ непріятельскаго вторженія въ предѣлы Русской земли, благовременно и благопотребно, въ связи съ означеннымъ церковнымъ праздникомъ трезвости, обратиться къ православному населенію съ особливымъ пастырскимъ увѣщаніемъ, сугубо призывая его къ трезвости, дабы въ сей трезвости, укрѣпленной церковною молитвою и постомъ, приобрѣсть бодрость духа и подьемъ нравственныхъ силъ къ вящему перенесенію ниспосланнаго испытанія, а для сего призвать православную паству къ совершенію нарочитаго поста, Святѣйшій Синодъ опредѣляетъ: 1) подтвердить по духовному вѣдомству, къ исполненію, что на основаніи вышеупомянутаго Синодальнаго опредѣленія отъ 13—31 марта 1914 года и въ текущемъ году должно быть совершено особое церковное трезвенное празднество, по указанному тѣмъ же опредѣленіемъ порядку; 2) поручить православному духовенству призвать православную паству къ совершенію въ семъ году нарочитаго поста, начиная съ 26 сего августа, когда празднуется Срѣтеніе иконы Пресвятыя Богородицы Владимірскія, избавившей въ 1395 году Москву отъ нашествія Тамерлана, и кончая 29 августа, положеннымъ въ сей день постомъ по уставу, съ тѣмъ, чтобы

въ означенные дни повсемѣстно были совершаемы въ храмахъ бого-
служенія такъ, чтобы желающіе могли исповѣдаться и причаститься
Св. Таинъ, и съ тѣмъ, чтобы дни эти, однако, не имѣли характера
праздника въ смыслѣ покоя отъ трудовъ и 3) составленное на настоя-
щій случай пастырское посланіе Святѣйшаго Синода напечатать, вмѣ-
стѣ съ Синодальнымъ опредѣленіемъ, въ ближайшемъ № „Церковныхъ
Вѣдомостей“ и „Приходскаго Листка“, съ тѣмъ, чтобы таковое было
прочитано въ церквахъ 26 сего августа, а въ случаѣ возможности—и
ранѣе, предоставивъ, вмѣстѣ съ тѣмъ, духовенству настоящія относя-
щіяся до него распоряженія привести въ исполненіе немедленно по
полученіи № „Церковныхъ Вѣдомостей“ или „Приходскаго Листка“,
или же другіея газеты, въ коихъ настоящее опредѣленіе будетъ напе-
чатано, не ожидая особыхъ предписаній епархіальнаго начальства.

წუგალობითა მღვთისათა

უწმიდასი მგართიკელი სრულიად რუსეთის სინოდი

საუგარელთა უფლისა მიერ შვილთა რუსეის ეკლესიისათა მშვიდობა
და ღვთის კურთხევა.

მსჯავრითა მღვთისათა მოვიდა ჩვენში, ჩვენის სამშობლოს რუსეთის საზ-
ღვრებში მშინვარე მტერი: ეს არის გერმანელი, რომელსაც დავიწყებია ღმერთი,
დაუკარგნია სინილისი. ის ახრებს ჩვენს განაპირა ქვეყნებს, შეურაცხყოფს
ღვთის ტაძართა სიწმიდეს, სიამოვნობს ჩვენ ტყვეთა სასტიკად მოპყრობით.
ღმერთი არის მისი მსაჯული. მამაცურად, ახოვნად, გამირულად უკუაგდებენ მას
ჩვენნი ქეშმარიტად ძლიერნი მეომარნი. ისინი იქმონან ყოველსავე, რაც კი შეუძ-
ლიანთ. მაგრამ, ცოდვათა ჩვენთათვის, უფალი ჯერ არ გვანიჭებს ჩვენ საბოლოო
გამარჯვებას. ის მოელის ჩვენს საჯარო სინანულს. მოსანანებელი კი ბევრი
რამა ვვაქვს, ძმანო. რა ხდება ჩვენში რუსეთში იმ დროს, როცა ჩვენნი მხე-
დარნი სდგანან პირის პირ სიკვდილთან, როცა ისინი ასრულებენ მაცხოვრის
მცნებას და ბრძოლის ველზე სდებენ სულთა თვისთა სჯულისა, მეფისა და ღე-
და რუსეთისათვის, ყველა ჩვენთვის, თვისთა ძმათა! ვაი! ქალაქებში, სადაც მე-
ფობს ჩვეულებრივი ქვეყნიური ფაცი-ფუცი, ყველგან გახსნილია, ყველგან სავსეა
წირვა-ლოცვის ღროსაც კი თეატრები, კინემატოგრაფები, ცირკები და სხვა და

სხვა გასართობი ადგილები. მდიდრები მიდიან ღოღზე, ღარიბები კი ეძებენ ვართობას ბანქოს თამაშში და ფლანგავენ შრომით შეძენილს გროშებს. ჯერ არც ლანძღვა-გინება გადუგდია რუსსა, ზოგნი კი ისევ ლოთობენ და არცის მაგივრად ხმარობენ სხვა და სხვა საწამლავს, ოღონდ კი დაითვრნენ. ვთქვათ და მრუშების ცოდვათათვის, რომლებიც ჰბილწავენ სულსაც და ხორცსაც როგორც უბირ ისე განათლებულ კაცთა? ღმერთი კი ყოველსავე ხედავს, ყოველივე უწყის, მისგან ვერ დაიმაღვის ვერც ერთი ცოდვილი კაცი, ვერ დაიფარვის ვერც ერთი ცოდვითი ზრახვა. გამოფიტულია ჩვენი გული: მდიდრები შეუკრავს სიძუნწეს, იქმონან კეთილისა, მაგრამ არ იმდენად და არა ისრე, როგორც შეუძლიანთ; ღარიბები შეუპყრია მცონარებას, ამიტომაც ცხოვრება მუდამ დღეობით ძვირდება. და ყოველივე ეს ხდება ასეთს საშინელს დროს. რისხვა ღვთისა გვიახლოვდება; მტერი შემოიქრა რუსეთში: თითქოს უნდა ვტიროდეთ ცოდვათა ჩვენთათვის, მოვიწინაოთ ისინი, ღმერთს მოწყალეობა ვთხოვოთ, ჩვენკი უზრუნველად ვიბრძობით მათში.

საყვარელნო უფლისა მიერ შეიღწოწმიდისა დედისა ჩვენისა ეკლესიისანო! ბევრი გაჭირება და მწუხარება გამოუვლია რუსეთის ქვეყანას თვისის ათასის წლის ისტორიულს ცხოვრებაში. და ყოველთვის ჩვენი კეთილმსახურნი წინაპარნი მართლმადიდებელს სარწმუნოებაში ჰპოვებდნენ ნუგეშს. როცა რუსეთს დაეცემოდნენ ხოლმე მტრებ იდა შეუბრალებლად ჰხოცავდნენ მშვიდობიან მცხოვრებლებს, სწავდნენ სოფელ-ქალაქებს, აოხრებდნენ მთელს ოლქებს, მაშინ რუსები მიიქცეოდნენ ხოლმე მღვთის მშობელს მეოხებისადმი, ინანებდნენ ცოდვათა, ლოცულობდნენ და უფალიც იხსნიდა ხოლმე მათ ხიფათისაგან. ასე, ხუთას ოცის წლის წინად აღმოსავლეთ მონგოლეთიდან წამოვიდა რუსეთისაკენ საშინელი მტერი—თემურლენგი; ის არაფერს არა ზოგავდა გზაზე, ამბები მისის სიფიცხის შესახებ ძარღვებში სისხლსა ჰყინავდნენ. ყოველგან, საცა კი ის გაივლიდა, სტოვებდა ნანგრევებს და კაცის თავის ქალისაგან აშენებულ მაგარ პირამიდებს შთამომავლობის შესაშინებლად. ძრწოლამ მოიკვა მაშინ მთელი რუსეთი, არსაიდან იყო ხსნა. და აი ამ გაჭირების დროს მართლმადიდებელმა ერმა ერთსულოვნად მიმართა მღვთის დედის შეწევნას. ყველანი მარხულობდნენ, ცოდვებს ინანებდნენ, ემზადებოდნენ სიკვდილისათვის მაშინ მოსკოვში მოასვენეს ქალაქ ვლადიმირიდან წმიდა ხატი დედოფლისა, წმ. ლუკა მახარებლის მიერ დახატული. მხურავალე ლოცვა-ღაღადებით, ცხარე და მწარე ცრემლებით მიეგება მას ერი. არ იყო კაცი, რომელსაც რომ არ ეტირნა; ყოველის მხრით ისმოდა ვედრება: „ნუ მიგცემ ჩვენ, შეოხო, ნუ მიგცემ მტერს ხელში“. ასე ლოცულობდნენ ჩვენი წინაპარნი საშინელს ქამს. და ისმინა მათი ცრემლით ვედრება დედამან მოწყალეობისამან. სასწა-

ულებრივის გამოცხადებით მან შეაშინა თემურ-ლენგი და ის მრისხანე დამპყრობი, საშიშარი მთელის მაშინდელის ქვეყნისთვის, ივლტოდა რუსეთის საზღვრებიდან.

აი ძმანო, რა შეუძლიან მართლ მადიდებელს სარწმუნოებას. აი როგორ ძლიერაა წინაშე მღვთისა ლოცვა სინანულისა. აი რავდენად შემძლებელარს წინაშე მღვთისა მეოხება ქრისტიანეთა ნათესავის შუამდგომლისა.

გერმანელთა შემოსევა თვისის შეუბრალებელის უღმობელოებით მოგვაგონებს თემურ-ლენგის შემოსევას. წმიდა ეკლესია ამ შემოსევისაგან ხსნას იხსენებს აგვისტოს 26 დღესა და დააწესა დღესასწაული ვლადიმირის მღვთის მშობლის ხატის პატივსაცემლად, 29 აგვისტოს კი იგი პატივსა სცემს ხსენებას სინანულის დიდის მქადაგებლისას, უფლის წინამორბედის იოანესას, პატივს სცემს მისის თავისკვეთის ხსენების სასტიკის მარხვით, „რათა არაზიარად გამოვსჩნდეთ იროდისა ნაყოფნებითა“, როგორც ბრძანებს ეკლესიის ტიბიკონი. უწმიდესი სინოდი იხსენებს რა მღვთის წყალობას, რომელიც მოველინა ჩვენს სამშობლოს დღეთა მათ შინა ძველთა, მღვთის მშობლის შუამდგომლობით, აწ მოუწოდებს ეკლესიის ყველა ერთგულ-შვილთა განსაკუთრებითის მარხვის და სინანულის მოღვაწეობისადმი ღმობიერ საყოფელად რუსეთზე მოვლენილის მღვთის რისხვისა და ნიშნავს ამისთვის აგვისტოს ოცდა ექვსიდან ოცდა ცხრამდე სამის დღის მარხვას. წინამორბედის თავისკვეთის დღეს, ეკლესიის ტიბიკონით, დადებულია ლოცვათა-ყოფა ომში მოწყვედილ მხედართა განსასვენებლად, რაოდენ მუხრავალე უნდა იყოს ეს ლოცვა განსაკუთრებით ჩვენ მრავალჭირის დღეებში. რავდენმა ახლად შესვენებულმა, ღვთის მონამ, ქრისტეს მოყვარე მხედარმა ჩვენთვის, ჩვენს მშობელ დედა რუსეთისათვის დასდვა სული თვისი ამ უმეტესად სისხლის დამქცევ ომში. განა არისღა ერთი ოჯახი მაინც, რომელსაც რომ არა ჰყავდეს ღვიძლი ან მახლობელი ნათესავი მოწამე — მხედარი. ცრემლის მდინარეები მოდიან რუსეთში: ეს ნათესაური სიყვარულის ცრემლებია. მამ შეუერთდეს ამ ცრემლებს ღვთისთვის სასიამოვნო სინანულის ცრემლებიც; ჩვენი ცოდვილი გული გადნეს ამ მაცხოვრებელ ცრემლებში. დადგა, საყვარელნო, დრო ყველა გასართობთა და სიამოვნებათა დავიწყებისა, დრო მათგან ღტოლვისა, როგორც გადამდები სენისაგან, ნუგეშის ძიებისა ღვთის ტაძრებში, უფლის ღმობიერ-ყოფისა სამოწყალო საქმეებით. ფართოდ გაუღოთ კარი უბედურ ღტოლვილთა, მიეცეთ თავშესაფარი მხედრების ობლებს, ყოველი ღონისძიებით დავეხმარნეთ მათს ქვრივებს და ცოლებს მათთვის მძიმე დროს. შეურიგდეთ მათ; ვინც ვაწყენინა რამე, მოვიწინოთ ცოდვანი, ვიმარხულოთ, საზიარებლათ მოვეშადნეთ, ვეზიარნეთ ქრისტეს წმიდა საიდუმლოთა, უფალთან მწუარარებაშიც სიხარულია და განსაცდელშიც სამოთხეა. მოვიწვიოთ შემწედ მეოხი ნათესავისა ქრისტიანეთასა დედა ღვთისა და წმიდანის. დავიწყოთ სილიერი განახლება. ეს

იქნება სინანულის ღირსეული ნაყოფი, უფალი მოხედავს ჩვენს სიმდაბლეს, შეისმენს ჩვენს ლოცვას და მოანიჭებს ჩვენს ქრისტეს მოყვარე მხედრობას ძლიერად მტერთა ზედა. სარწმუნო არს იგი აღთქმათა შინა თვისთა: ითხოვდით, ბრძანებს იგი, და მოგვეცეს თქვენ, არეკლით, და განგელოს. ესრეთ გვრწამს, ესრეთ აღვიარებთ.

მადლი უფლისა ჩვენისა იესო ქრისტესი თქვენ ყოველთა თანა. ამინ.

მდაბალი ვ ლ ა დ ი მ ი რ ი, მიტროპოლიტი პეტროგრადისა.

მდაბალი ს ე რ გ ი, მთავარეპისკოპოსი ფინლიანდიისა.

მდაბალი ნ ი კ ო ნ ი, მთავარეპისკოპოსი ყოფილი ვოლოგდისა და ტოტემისა.

მდაბალი ა ლ თ ა ნ გ ე ლ ე, მთავარეპისკოპოსი იაროსლავისა და როსტოვისა.

მდაბალი ტ ი ხ ო ნ ი, მთავარეპისკოპოსი ვორონეჟისა და ზადონსკისა.

მდაბალი ი ნ ო კ ე ნ ტ ი, თავმჯდომარე სამისიინერო საბჭოსი უწმიდეს სინოდთან.